

VILÁGOS SÁG

Kolozsvár,
1946 október 11

Szerkesztőbizottság: **BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÓS KÁROLY**
Felolós szerkesztő: **BALOGH EDGÁR**

Péntek
III. évfolyam, 238 szám

Uj magyarságszemlélet népiskoláinkban

Írta: JANCSÓ ELEMÉR egyetemi tanár

Románia magyar tanítói az elmúlt hetek folyamán sorozatos értekezleteken beszéltek meg népoktatásunk sajátos kérdéseit. Legtöbb Medgyes tanfelügyelőink személyében tanítóságunk élcsapata tette mérlegre az eddig elért eredményeket és mutatott utat a jövő felé. Az új iskolai év kezdetén az erdélyi magyar tanítóság találkozója messze kimagasztja művelődési életünk napi eseményei közül. A különböző vidéki városokban megtartott értekezleteken ugyanis a régióta hangoztatott belső reformok, iskolánk korszerűsítésének és demokratizálásának összes kérdéseit szóba kerültek. Ezen a megbeszéléseken nemcsak tanítóink jelentek meg. Előadásaikkal résztvettek azokon egyetemünk, középiskoláink, irodalmi és politikai életünk kimagasló egyéniségei is. A megbeszéléseken jelenlévőket egy új és most kialakuló magyarságszemlélet ihletése hatotta át. Emléi oktatásunk külső kereteinek megteremtése után most már bizalommal nézhetünk népiünk nevelőinek munkájára. Minden jel arra vall, hogy rögök a nehéz harcra kivívott kereteket újarcu nemzetnevelőink lelkes munkája nyomán a mai időknek megfelelő szellemi tőz betölteni.

Művelődéspolitikánk vezetőinek és a tanítóság élcsapatának találkozója sok értékes tanulságot, problémát vetett fel. Mi ezáltal csak néhányat ragadunk ki azok közül a felmerült kérdések közül, amelyek további munkát, tanulmányozást és főként gyakorlati megoldást kívánnak. Ilyen mindegyik az a nem eléggé dicsőíthető szándék, hogy művelődéspolitikánk egyszerre minden részletkérdésben megnyilvánuljon. Az elemi, közép, felső és szakoktatás munkáinak — szemben a múlt gyakorlatával — szakterületükön, iskolai és társadalmi tevékenységükben a demokrácia szellemi magatartást és a tudományágjuk legkorszerűbb eredményeit, módszereit kell érvényre juttatni. Az első lépés megtörtént. A Bolyai Tudományegyetem szaktanárai a legidősebb falvak nevelőivel kezelt fogtak az újarcu magyar ifjúság lelkének, tudásának kiforrálása érdekében. A nevelőink között eddig uralkodott kasztszelleme mért ezzel halálos csapást a múlt hibáival lezámoló, sorsvállaló új magyar nevelő.

A tanítóságot érdekítő kérdések közül a magyar irodalom és a történelem új szemléletének érvényesítése volt a megbeszélések anyagának egyik legfigyelemreméltóbb része. Sajnos, a bajok feltárása, az új irodalom és népművelés megismerése nagy nehézségekkel jár. Nem az új szemlélet igénye terén van a baj, a tankönyvek, iskolai könyvtárak és az ezekhez szükséges anyagi erők megszerzése okozza a legnagyobb nehézségeket. Nincsenek új és korszerű tankönyveink.

Az a néhány most megjelent és rögtönzött tankönyv csupán a pillanatnyi hiányokat próbálja pótolni. Ezek a tankönyvek mentek ugyan a múlt hibáitól, de pozitív irányú korszerű szempontú, új nemzet- és társadalomszemléletet tükröző irodalmi és történelmi anyagot nem adnak. Pedig az új és a régi magyar irodalom egyaránt bő tárháza, kincs-kamrája a testvériséget hirdető, szociális magyarságszemléletet tükröző nagy alkotásoknak. A tankönyvek és az iskolai oktatás tudalmi és történelmi anyagának korszerűsítése érdekében folytatott küzdelem terén a nehézségek felismerése már túl vagyunk. Tanítói embereink jóink és tudásaink felújítását új szándékkal értekt, bátor feladatvállalással bízták. Hiszünk, hogy belátható időn belül az igaz magyar szemlélet fog tankönyveinkben, könyvtárainkon, nevelőinkben átjuttatnihoz szólni.

Másik jelentős felismerése nevelőinknek a természet és az új társadalomszemlélet érvényesítésének fontossága. A gyermek minden fogékony lelkében a faluból, a szülőföldből áradó, a hazát felbrazsítva a nemzet, a hazát az emberiség nagy problémáinak megértenek. A honismeret történelmi és irodalmi vonatkozásainak korszerű feldolgozása tehát nem új feladat, mely a múlt anyagának megértésével meglévő nemcsak nevelőink, hanem irónk és tudósaink számára is gazdag munkafeladást nyújt. A helyi me-

sék és legendák, népszokások és életformák megismeréséből kell kialakulnia annak az új tájszemléletnek, amely a múltéval ellentétben nem az elkülönüléshez nem az öncélú nemzet- vagy irodalomszemléletet hozza létre, hanem élvezet mesékben, versekben, szokásokon, legendákon át a távoli népek és tájak, idegen műveltségek szépségéhez és megsze-

rotéséhez. Tanítóink felismerték annak az alapigazságnak fontosságát, hogy minden tárgy és minden részletkérdés a haladó emberiség nagy harcának eszköze kell hogy legyen, nem pedig az öncélú nemzetismeret vagy világszemlélet kialakításának elősegítője.

Nemzetnevelőink újból elindultak Apáczai Cserej János, a Bolyaiak, Wesselényi Miklós, Bőjóni Farkas Sándor és annyi nagy erdélyi elfelejtett tanítójának útján. Munkájuk eredménye nem közömbös számunkra, mert ők lesznek az újarcu erdélyi fiatalság jelképműve.

A négy nagyhatalom külügyminiszterei Newyorkban öntik végleges formába a békeszerződéseket

PARIS. — A békeértekezletről szóló jelentések arról számolnak be, hogy Bevin is, Molotov is beszédet tartott. Molotov beszédéről még csak szűkszavú jelentések érkeztek és így nem lehet megállapítani, hogy a szovjet külügyminiszter elvileg megállapításokkal szándékozik-e vitába Bevinnel szemben, vagy csupán részletkérdéseket fejtette-e ki álláspontját?

Az előtte felszólaló Bevin beszédéről részletesebb beszámoló érkezett és így megállapítható, hogy Bevin a nagyhatalmak közötti együttműködés szükségességét és jelentőségét hangoztatta. „Győzelemünknek az egység volt az alapja és az kell legyen a béke alapja is” — mondotta többek között Bevin —, de sem beszédének további részeiben sem pedig más angol külpolitikai megnyilatkozásokról nyert értesülések nem arra mutatnak, hogy Bevinnek e szavai vajóban jelentős változást jelentettek-e be az angol külpolitika vonalvezetését illetően. Így — jondoni hír szerint — az angol külügyminisztériumban hivatalosan kijelentették, hogy egyelőre nem gondolnak az angol csapatoknak Görögországból való kivonására és változtatniuk merev az angol álláspont a Dardanellák kérdésében is.

A békeértekezletről egyébként még a következő hírek érkeztek:

Szerdán befejezte munkáját az ojasz bizottság is. A négy külügyminiszterheye-

tes és a négy nagyhatalom egy-egy jogi szakértője áttanulmányozza a teljes új békeszerződés szövegét a négy nagyhatalom külügyminiszterei elé terjesztik, akik Newyorkban, az Egyesült Nemzetek Szervezete üléseivel egyidőben fogják ismét áttanulmányozni és végleges formába önteni a békeszerződésüket.

A Közelkeletről érkező hírek

rendkívül érdeklődést keltenek.

Miközben Irakba egymásután érkeznek angol csapatok, a szomszédos Iránban Gahavan Esz Sultaneh demokratikus kormányja ellen a perzsa köolajvidéken lázadás tört ki. Ugyanakkor a perzsa sah utasította a kormányt, hogy azonnal tartsa meg a választásokat. A perzsa sah, aki egyik főrésztvevője a perzsa köolajvidékek és üzlettársai az angol és az amerikai trösztöknek, kijelentette: egyáltalán nem bízik az ország demokratikus kormányában, minthogy az még mindig nem tudta megfizetni a lázadókat.

Ezzel egyidejűleg a perzsa kormány felszólította a teheráni angol követséget, haladéktalanul mozdítsa el egyik titkárát, minthogy *bizonyosodott a követségi tisztviselő bűnrészessége a lázadás szításában*. Az angol követség a felszólításra azonnal válaszolt. Ráműtattak arra, hogy

Ha elveszni nem akar, erre ~~szavaz~~ szavaz a magyar!

Irónk, tudósaink és egész társadalmunk főként értelmiségünk segítő munkájára van szükség, ha azt akarjuk, hogy a megújuló iskola megdönthetetlen alappillére legyen új társadalmunknak.

az angol követségi tisztviselőnek annál kevésbé lehet része a lázadás szításában, mert a *lázádozóknál „egy más angol szász hatalom fegyverrel találtak”*.

Más oldalról jelentik, hogy az Egyesült Államok kormánya az atombomba gyártásához szükséges urániumért Kanadának atombombát szállított. Visszautasította azonban Kanadának azt a kérését, hogy Angliának is szállítsanak a fegyverből, mert — hangzik az indoklás — „*felös, hogy Anglia a fegyvert a Közelkeleten felhasználja*”.

Egyiptom miniszterelnöke és kereskedelmi minisztere lemondott. Ehhez a jelentéshez semmilyen magyarázat sem érkezett, nyilvánvaló azonban, hogy a két egyiptomi politikus lemondása szoros összeköttetésben van azzal, hogy az *angol csapatokat még mindig nem vonták ki Egyiptomból és a kormány nem meri vállalni a felelősséget az egyiptomi nép előtt*. Ezzel egyidőben érkezett az a jelentés, hogy Egyiptomban ostromállapotot hirdettek ki. A munkásság általános sztrájkot kezdett.

Beszámoltunk már arról, hogy Truman elnök a palesztinai zsidók oldalán beleszólt a Palesztina-kérdésbe. Újabb jelentések szerint Byrnes az elnök ez újabb nyilatkozatával kapcsolatban éleshangú tiltakozó levelet küldött Washingtonba.

A Magyar Népi Szövetség emlékirattal fordult a szövetkezeti miniszterhez a magyar szövetkezetek érdekeinek megvédéséért

KOLOZSVAR. — A Magyar Népi Szövetség központja a szövetkezetiügyi minisztériumhoz emlékiratot juttatott el az erdélyi magyar szövetkezetek ezeken keresztül a magyar termelők érdekeinek a védelmében.

Az emlékirat elmondja, hogy a temesvári „Vitamin” szövetkezetnek azon a címen, hogy idegen megyéből nem vásárolhat nyersanyagot, megtiltották, hogy paprikagyára részére a szörénymegyei Bodófalva község paprikatermelőitől vásároljon, aminek következtében a bodófalvi termelők a szövetkezet által szerződésben biztosított kedvezőbb árak helyett a magángyárak ügynökeinek ajánlataira vannak utalva.

Ezzel szemben Háromszék megyében egy, a vármegyében tagszövetkezetekkel nem rendelkező bukaresti szövetkezet kapott engedélyt a múlt évben burgonyavásárlására, az idén pedig túzifa összevásárlására és elszállítására ugyanakkor, amikor Sepsiszentgyörgyön életképes „Hangya” és „Kafáka” szövetkezetek működnek.

A miniszterelnök és a kormány tagjai résztvettek a Bartók Béla Népfőiskola ünnepélyes megnyitására

A temesvári templomszentelési ünnepségen az erdélyi románság görögkeleti főpapja Isten áldását kérte Groza miniszterelnökre és munkatársaira

TEMESVAR. — I. Mihály király, Groza Péter miniszterelnök, Nicodim pátriárka, Teohari Georgescu és a kormány több más tagjának jelenlétében hatalmas ünnepség keretében szentelték fel Temesváron a görögkeleti katedrális. A bűnségi román nép életében e templom felszentelésének annál is inkább nagy jelentősége volt, mert az építkezéseket még 1936-ban kezdték el, de csak a demokrácia adott lehetőséget a további munkálatok befejezéséhez. Ennek jelentőségét domborította ki az ország vezető személyiségeinek jelenléte is.

A templom felszentelésének szertartása

után díszbéd volt, amelynek ünnepi szónoka Nicolae Balan metropolita volt.

— *Miniszterelnök ur* — mondotta az erdélyi románság főpapja Groza Péter felé fordulva —, *mi hálással vagyunk önnek azért a nagyszerű politikáért, amellyel hazánkat e nehéz időkben vezette! Isten segítsen meg őt és munkatársait, hogy országunkat a boldogság felé vezessék, amelyet valamennyien kívánunk!*

A felemelő nagy ünnepség után Groza Péter kormánya jelenlévő tagjaival együtt meglátogatta a Magyar Népi Szövetség helyi tagozatát és résztvett a „Bartók Béla Szabadcsavtem” előadásso-

rozatának ünnepélyes megnyitására. Itt Lázár József, a MNSZ helyi tagozatának elnöke köszöntötte Groza Pétert és kormányának tagjait.

— *Az Ön jelenléte körünkben* — mondotta többek között — *jó alkalmat nyújt ahhoz, hogy megköszönjük önnek azt a jókoraaját és határozottságot, amellyel Ön és kormánya az együttélő népek boldogulásáért küzd.*

A miniszterelnök magyarnyelvű válaszában megköszönte a lelkes fogadtatást, amelyben részesítették, majd ismételtlen biztosította a magyarságot őszinte szeretetéről.

JOGVÉDELLEM

SZERKESZTI:
A MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG
KÖZPONTI JOGÜGYI OSZTÁLYA

Az idegen hadseregekben teljesített katonai szolgálat elismerése

A hivatalos lap 1946 október 4-i 230-as száma törvényrendeletét közli, amely szabályozza azoknak a román állampolgároknak a katonai helyzetét, akik idegen államok hadseregében vagy munkásszázadaiban teljesítették szolgálatot.

A 772-es számú vélejtő törvény 1. szakasza szerint a román állam elismeri azt a katonai szolgálatot, amelyet egyes román állampolgárok a szövetséges nemzetek hadseregében mint önkéntesek teljesítettek. Elismeri továbbá azt a szolgálati időt, amelyet a kötelező szolgálatra behívott északkelet...

Jakosok a magyar hadseregben törtöttek el végül beszámítja a román állampolgároknak a német hadsereg munkásszázadaiban — kényszer alatt — teljesített szolgálatát. Az utóbbi rendelkezés nem vonatkozik azokra a román állampolgárokra, akik a német népcsoportoknak vagy vajamely hasonló jellegű német fasziista vagy hitlerista alakulatnak tagjai voltak.

Ez a rendelkezés azt jelenti, hogy azokat, akik a fenti körülmények között a román törvények szerint kötelező katonai szolgálati időnek megfelelő szolgálatot teljesítettek,

ugy kell tekinteni, mint akik a román állammal szemben katonai kötelezettségüknek eleget tettek. Ezeknek a helyzetét a nagyvezérkar esetenként fogja elbírálni.

Ha az idegen hadseregben teljesített szolgálat idegen törvények szerint teljesítendő szolgálatnál rövidebb idejű volt, a különbséget a román hadseregben le kell tölteni.

Nem részesülnek a törvényben biztosított kedvezményben azok a román állampolgárok, akik idegen államok hadseregében mint önkéntesek harcoltak a szövetséges nemzetek vagy Románia ellen.

rint; a mérnöki oklevéllel rendelkező tanár a 10-ik fizetési osztályba (clasa) tartozik. Tízennégy évi szolgálat után hét fizetési osztállyal felel meg, tehát a második osztály melléklet (anexa II) szerinti együttható „m” = a 17. fizetési osztály szerinti 1,80. Ez szorozva a 70 000 lejes létszámammal 126 000 lejes alapfizetés; jelent. A III. melléklet (anexa III) szerinti a XV. kategóriába tartozik és a szolgálati együttható értéke 2,40. Ezt szorozva a fenti alapfizetéssel kapjuk a fizetés végösszegét: 302 400 lej. Ehhez hozzáadva a végösszeg 70 százaléka: 211 680 lej, kapjuk a nettó összeget: 514 080 lej értékben. A lakbér összege a fizetés (302 400 lej) 20 százaléka jelen esetben 60 480 lej és a gyermekpótlék 4 gyermekért 56 000 lej. Tehát a végösszeg 620 560 lej, amelyben nem foglalhatunk benne még a törvény 30. paragrafusában megengedett külön pótlékokat.

Az így kiszámított összeg 100 százaléka a fővárosban és azzal egy kategóriába eső városokban működők számára, de van még második és harmadik kategóriába eső helység is. A második kategóriában a fizetésnek 90 százaléka és a harmadik kategóriában csak 80 százaléka kerül kifizetésre.

CZIKELI ERNŐ

Adóügyi tájékoztató

Adófizetés — adóvégrehajtás

Az adóbehajtás és végrehajtás módozatairól a pénzügyi eljárásról szóló törvény (Codul de procedura fiscală) 176. és következő szakaszai intézkednek. Ezek szerint a földház-, kereseti-, professzionális- és globális (összjövendőt) adókat évente írják elő és minden pénzügyi negyedév, azaz április, június, október és január első napján válnak esedékessé. A befizetést az emittett hónapok 15. ik napjáig kell teljesíteni. Ugyanígyen eljárás alá esik a hadmentességi díj, illetékegyenérték, italmérséti illeték és gépkocsis adó is.

Amennyiben az adózó az esedékes negyedévi adóurtervezését a fenti időben ki nem egyenlíti, ellene a végrehajtási eljárást meg lehet indítani. Az első fokozat az adóintés (Somatia de plata). Ha az adózó az intés ellenére sem fizet, 15 nap elteltevel foglalat (Sechetru) lehet foganatosítani; a foglalatját számított 15 nap alatt pedig az államkincstár árverést tűzhet ki.

A végrehajtás elleni jogorvoslatok

Az adóintés ellen 15 nap alatt a pénzügyigazgatósághoz címzett felzólalmással (Recusatie) lehet éjni. Ez nem jogorvoslat. Benne csak számbeli tévedések kijáztatását lehet kérni.

A foglalatit jegyzőkönyv és az árverési hirdetmény ellen 15 nap alatt fellebbezésnek (Contestatie) van helye. A kérelmet 10 000 lej adóértékhatárig a járásbíró-ághoz, azon felül a törvényszékhez kell beadni. Semmiségi ok — tehát hivatalból való visszautasítást von maga után — ha a fellebbezés nem tartalmazza a fellebbező nevét, lakóhelyét, aláírását, a fellebbezés indokait és azokat az iratokat, amelyekre a fellebbezést alapítja. Ugyancsak semmiségi ok, ha a fellebbező a végrehajtás alá vont adó 25 százalékát biztosítottként le nem teszi.

A végrehajtási fellebbezésben (Contestatie) nem lehet a végrehajtás alá vont adó jogosságát vitatni, hanem csak a végrehaj-

tás eljárás szabálytalanságait kifogásolni. Az adó jogosságát az adókivetés elleni fellebbezésben kell sérejelmezni.

A késedemes adófizetés következményei

Késedelmes adófizetés esetén késedelemi kamatot kell fizetni. Az 1946 április 1-ig esedékes tartozásoknál a kamat 6 százalékos, amhez negyedévenként még külön 1 százalékos jön hozzá, ami azonban 10 százalékánál több nem lehet. Az 1946 április 1-e után esedékes adótartozásoknál a késedelemi kamat negyedévenként 6 százalékos, míg az adófizetés évében ki nem egyenlített tartozásoknál a következő évben minden késedelmes hónap után 3 százalékos kamat fizetendő.

Az adófellebbezésnek hájazító hatálya nincs. Adófizetés hájazítást a pénzügyi hatóságok ritkán adnak. Igyekezünk tehát adókat határidőben kifizetni. Akj egész évi adóját az első évnegyedben kifizeti, 7 százalékos adókedvezményben részesül.

DR. BUNA JANOS

Hirek egy mondatban

A hivatalos lap 1946 szeptember 21-ik száma közli a közegészségügyi minisztérium hirdetményét az 1946 szeptember hónapban betöltendő álló védőnői állásokra.

A nemzetnevelésügyi minisztérium 290.18 számú határozata lehetővé teszi, hogy az ipari középiskolák végzett tanulóit, akik az 1936 április 9-i ipari középiskola oktatási törvényben megszabott selejtező vizsgát letették, jelentésheseznek a műegyetemnek (politechnikának) és a bukaresti felső textilipari iskola (Scoală de Studii Superioare Textile) felvételi vizsgáira. (Hivatalos lap szeptember 25-iki száma).

A hivatalos lap szeptember 26-iki számában megjelent igazságügyminiszteri hirdetmény szerint 1946 október 14-én a maros megyei törvényszéken felvételi vizsgát tartanak azok részére, akik az emittett törvényszéken s a kerületbe tartozó járásbíroságokon üresedésben lévő közeli (Impiegat) és géplirónói állásokra pályáznak.

A közegészségügyi minisztérium 45 290 számú határozata szabályozza az általános a külföldi behozott gyógyszerekre vonatkozó elővásárlási jogát (Hivatalos lap október 2-iki száma).

A hivatalos lap szeptember 22-i számában jelent meg a közalkalmazottak statútumja (746. számú törvény).

A pénzügyminisztérium 1301. számú rendelete értelmében az összes közalkalmazottak ezévi szeptember 1-ével kezdődőleg 70 százalékos működési pótlékban részesülnek. (Hivatalos lap szeptember 22-iki száma).

Határidő napló

Október 11-ig kell bejelenteni az olajpogácsakészleteket.

Október 15-ig kérhetik az adóösszeállítás a sokgyermekes adófizetők.

Október 15-ig kell bejelenteni a szeszkészleteket.

November 1-ig kell beszolgáltatni a burgonyát, hagymát, káposztát és egyéb zöldségeket.

30 napon belül a termény begyűjtésétől számítva a tengeri felesleget be kell szolgáltatni.

30 napon belül a választói névjegyzékek közzétételére jétejtől számítva kérelmet kell benyújtani a községi előjárósághoz, ha valaki a névjegyzékből kimaradt.

30 napon belül a hazatéréstől számítva hadifoglyok, menekültek, deportáltak jelentkezzenek csapattestülnéi vagy kiegészítő parancsnokságuknál, hogy a katonai büntetéseik eredmények alól kegyelemben részesüljenek.

60 napon belül a hazatéréstől számítva hadifoglyok, deportáltak, hadifoglyok jelentkezzenek a községi előjáróságnál az állampolgársági névjegyzékbe való felvételük végett.

Kérdezzen — felelünk

Nagy István (László). Kiszámítás szerint a „Világosság” szeptember 20-iki számában megjelent „Jogvédelem” című nyelvet pontos felvilágosítást. Kérdés: Zsigmond Sándor Marosvásárhelyi Népi Pártjában ügyében semmi lépést nem tehetünk mindaddig, amíg a bukaresti Magyar Népi Szövetség a beutazási engedélyt meg nem adja.

A kenyérbécsítés szabályozása

A hivatalos lap 1946 október 5-i számában megjelent a közepértékelési államtitkárság határozata a liszt és a liszttermékek előállítására vonatkozólag.

Ez a határozat megállapítja a liszttermékek kötelező kiórlési arányát, vajamint azt, hogy milyen liszttermékek előállítása az egész területen a sütődék 600 grammos kenyereket kötelesek sütni. Városokban kenyereket csak éjéniszterjegy ellenében szabad előadni, a fejadag továbbra is napi 300 gram. A sütődék csak a közepértékelési államtitkárság vagy az illetékes vármegyei gazdasági hivatal engedélyjével állíthatnak elő kenyeret a fogyasztók által hozott lisztből, vagy sütőtek meg a fogyasztók által készített kenyeret.

A határozat azonnali hatállyal zárja a kereskedelmi malmok, sütődék, ekonomátok, étkezdek, vendéglők, tésztagyárak, cukrászdák birtokában lévő fehérliszt-készleteket. Megtiltja a péksütemények és cukrászsütemények készítésénél a buza, rozs és árpaliszt felhasználását.

Ugyancsak a hivatalos lap október 1-i száma közli az általános árkormánybizottság határozatát a liszttermékek és a kenyér legmagasabb árának megállapításáról. Eszerint egy kiló 90 százalékos kiórlésű egységes buzaliszt ára a májomban 1829 lej, míg a 600 grammos egységes lisztből készült kenyér ára a pékségben 2200 lej s ehhez járul még a viszonteladó részére megállapított kenyerenkénti 40 lej.

A köztisztviselők fizetésének kiszámítása az új köztisztviselői szabályzat alapján

A hivatalos lap 1946. évi szeptember 10-iki 220-as számában megjelent 746-os számú rendeletétörvény adatai alapján a köztisztviselők új fizetésének kiszámítása a következőképpen történik:

A 27. paragrafus 4. bekezdésében szereplő létszám (minimum) de existencia) 70 000 lej. Ezt az összeget meg kell szorozni a II. melléklet (anexa) szerinti együtthatóval (coefficientul „m”). A kértó szorzata eredményezel az ugynevezett alapfizetést (salariu de baza).

Az együttható („m”) a II. táblázatból aszerint számítható ki, hogy a tisztviselő mely fizetési osztályba (clasa) tartozik. Ennek értéke függ először az illető szolgálati minőségétől, a minimális előképzettségétől és különleges képességeitől. Erőse kivethető a I. táblázatból (anexa I.). Az így kapott fizetési osztályhoz hozzáadandó minden kétév állam szolgálat után egy magán fizetési osztály. A magán szolgálat kétharmada kerül beszámításra (pontosan 6 év) magán szolgálat hatévi beszámítás és így három fizetési osztályba kerül az együttható jelent. Tehát a második lényező ann a fizetési osztály fokozatát emeli, a köztisztviselő lényeges szolgálatban eltöltött ideje.

Az így nyert alapfizetéstől kiszámítjuk magán a nettó kifizetendő összeget, ugyancsak a 27. paragrafus második bekezdése szerint. Ebből a nettó kikeresésű a II. táblázatból (anexa III) a szolgálati együttható értékét. Innen, ugyanis kiórlós hatjuk a kategóriát is és a szolgálati

együttható (coefficient de funcțiune) értékét. Az utóbbival megszorozva a fentebb említett alapfizetést kapjuk a nettó fizetést (sajariu). Ehhez az összeghez hozzáadjuk még az összeg 70 százalékát, mint folyó évi szeptember hó 1-től érvényes fizetés emelést. A végösszeghez még a 30. paragrafusban említett illetmények kerülnek hozzáadásra. Ezek közül a legfontosabbak:

Lakbérjárulékok

a) Nőlen köztisztviselőknél a kiszámított nettó fizetés végösszegének 12 százaléka;

b) nő és gyermeknélkül köztisztviselőknél a nettó fizetés végösszegének 17 százaléka;

c) nő és gyermekkel rendelkező köztisztviselőknél a nettó fizetés végösszegének 20 százaléka.

Gyermekpótlék

Minden köztisztviselő, akinek kiskorú és eltartott gyermekei vannak, minden egyes gyermek után a létszám 20 százalékának megfelelő gyermekpótlékban részesül, ami jelenleg 14 000 lej gyermekenként.

Az emittett 30. paragrafus lehetővé teszi még különböző pótlékoknak a kiutalását (mint utazási, költözési, többletmunka, műszaki tevékenyekedési, képviselői, szerzői, tudományos stb. pótléletek).

Példának kiszámíthatjuk egy mérnöki oklevéllel rendelkező, véglegesített középiskolai négy gyermekes tanár hozzájárulását a fizetéshez.

Az I. táblázat (anexa I.) 154. pontja szor-

Telepítésügyi felügyelőségek Erdélyben

A földművelésügyi minisztériumnak a hivatalos lap 1946 szeptember 21-i számában közölt 10 352 számú határozata a Bánság és Erdély részére egy-egy telepítésügyi felügyelőséget létesít Temesvár, illetve Koroisvár székelyhelyen.

A felügyelőségek kerületére osztva fognak működni. Hatáskörükbe tartozik a telepítésre szánt területeknek a földreform bizottságtól való átvétele, a Bánság és Erdély területén telepítettek helyzetének felülvizsgálása, továbbá a telepítésnél előnyben részesített csoportok (menekültek, lakóhelyükön juttatásban nem részesült hadirokkantak) és a többi igény jogosultak telepítésének véglegesítése.

Milyen feltételek mellett kaphatnak hitelt a vállalatok a pénzügyminisztériumtól?

Az „Argus” című közgazdasági lap közlése szerint a pénzügyminisztérium a termelő (ipari és kereskedelmi) vállalatoknak bizonyos feltételek fennforgása — hitelt nyújthat. Ezek a feltételek a következők:

1. Legfontosabb annak az igazolása, hogy a vállalat termelésének több mint 50 százaléka az államnak szállítja.

2. A hitel a pénzügyminisztériumtól kell kérni a forgóteke növelése céljára.

3. A kérdésben közölni kell a következő adatokat:

a) Mennyi a vállalat havi költségei: anyaga, az állandó (átalános üzemi és üzleti) költségekhez vajamint a várható jövedelemhez viszonyítva.

b) Milyen összegű forgóteke van szükség, a gyártási időszak figyelembevételével.

c) Milyen összegű kellene a forgóteket emelni vagyis mennyi a meglévő és a szükséges forgóteke közötti különbség.

d) Milyen módon kívánja a vállalat a költségek törlését, a jövőben teljesítendő szerződéses elszámolás átengedése, a jövőben elérendő hozam jelentős hányadának letétele, se vagy esetleg a társaság alapítójének felmentése során az emelt bizonyos részének letétele mellett.

e) Az állam részére a vállalat által teljesített rendelések helyzete.

f) A vállalatnak a hírcsatornákkal szembeni kötelezettségei.

g) Az utolsó üzleti év mérlege.

h) Az utolsó zárt kimutatás (ba ania de verificare).

A pénzügyminiszteriumhoz benyújtott kérelmeket véleményezésre szakbizottságnak adják ki.

MACHIAVELLI

avagy

az erkölcsök változása

Irtá és a kolozsvári Magyar Színház tegnap esti „Mandragóra“ bemutatóján elmondotta:

BENDEK MARCELL

Az 1500-as esztendő, amikor Dante a pokol purgatóriumát és a paradicsomot megírta, már a rómezsász dörögésének szélén állt. Később esztendő mióta, amikor Machiavelli üres óráiban a „Fejedelmet“ és a „Mandragórát“ írta, deklarációján volt ez a szél. A gárdeszi, politikai, erkölcsi és még más másféle tekintetben kimerítően gazdag történelmi mozgalom. A rómezsász — utóéletje — nevet csak a legutóbbi időkben kapták ki számára, de azelőtt és aztán is könyvtárakat írtak össze róla. Valóban nemcsak a vakmerőség kellene ahhoz, hogy valaki néhány mondatban képet próbáljon adni arról a világtelítőt negyedévezredről.

Minden tartozik ehhez a képhez, még a megmaradunk is Itália földjén ahonnan a rómezsász Angliáig és Oroszorszáig sugárzott! Apró város-államok felvirágzása, udvarok gazdagodása, növekvő érdekfűzés, előrelépések és művészetek iránt. Az egy-egy harcoló, versengő államok kénytelenek a világtelítőt negyedévezredről, egy-egyben elvilágiasodó pápáknak művészetpártoló szerepe, Aránylag csekély vásárokat meg halhatatlanságot, aki palotája termek, Ra. Jellel festette ki, vagy sírmezejét Michelan. Jelenleg rendje meg. Új öltözék támad a föld és római klasszikus iróniák és művészet. A föld alól esodáló szobrok, költők könyvtárából előléptek költői remekművek kerültek elő. A humanista irók Cero és Vergilius nyelvét tanak. Feltámadtak a görög istenek, de a görög sors-istenség képmessége nélkül. Nevüket egyházi férfiak sátrán emlegették. Nem hisznek bennük, de egy történelmi pillanatra mégis elég erejük van ahhoz, hogy megpróbálják a kereszténység kelet-erkölcseit. Az égből szem a földre irányul, a természet és az emberre. Egy hitet elvesztett az ember a mennyek felé emelt kézzel. Údvösség helyett a boldogság keresi az örök emberi lény. A boldogság eszköze a műveltség és a műveltség vagy költői tehetség is, a minden irányba kifejeződés, ügyesség és tudás — a rómezsász idején a „homo universalis“, a mindenben erős ember — de éppen olyan jó volt a lényegesség, az erőszak a meggyőzés, a ravaszság is. Ez a költői együttség, a két erőszakos erővel a két együttség, a két erőszakos erővel a két együttség, a két erőszakos erővel a két együttség.

Amek a rómezsász-erkölcsnek művészi formába öntése a XV. és XVI. század fordulóján Niccolò Machiavelli a főreálpolitikus, hadseregszervező, diplomata és író. Jelenleg akkor vált, amikor több pályán egyaránt megmutatta magát — nem tehetség hiánya, hanem a főreálpolitikusnak egy szem fordítása miatt, amint Dantét és örök művészetét is meggyőzték: ellenséggel kellett uralkodni.

Mint ember, mint politikus, sem jobb sem rosszabb nem volt korának többi köztársaságosánál. Mint művész, erkölcsös, mert minden ábrázolja a körülötte élő valóságot. Egy értelemmel erkölcsösnek kell tekinteni a legfőbb támaszt művét, a „Fejedelmet“, amelyről ma sem tudjuk, hogy elcsúszott-e, vagy trónikusan helyesli-e benne a rómezsász-erkölcsök általános gyakorlatát. Valóban erkölcsösnek lehetne nevezni a művét és szerzőjét. Amint bizonyítja, hogy ilyen rajzolta. A határon megmutatta és megtartotta: ez a vezető gondolat történelmi munkájának és hadtudományi munkájának is, amely azért érdemli meg, hogy megírják róla, mert Zrínyi Miklós sokat tudott tőle.

Az egyik legfontosabb műve a „Mandragóra“. Az iróval ábrázolt elismerés szelvénye a legjobban azaz világított, de világított a vonatkozásban is a legelső közös tárgy. Klózezt, de éppen azért nem megírta képe az akkori főreálpolitikus erkölcsök jellemében pedig egyházi irók irók irók.

Játéka — az egyik Bibliára bitoros, a másikat a mártírsorsra szabadságharczó, Gloriosa Bruno műve — szabadságharcban és a tárgy merészességében éppen nem marad el a „Mandragóra“ műve.

A magyar földfogó éppen alkalmazta a darabot a mai kor ízeihez. Enyáttal a tárgy vakmerőségén: a házasságtörést tulajdonképpen nem hajlík végre a gyónató osz szerepét egy ál-barát játsza. A trágárságot kétféleképp szeljejtette. A néző két művészej találkozik az átdol-

gozott „Mandragóra“ előadásán: egy halhatatlannal, aki a korábbi erkölcsökön Előre: és az örök emberi természetét ábrázolta őszintán, tehát erkölcsösön; s egy igénytelenekkel, aki a mai közönséget akarja mulajtatni, s ennek a közönségnek igényeivel és ízeivel számol.

Nem hiszem, hogy ez az igénytelen művész erkölcsösebb a halhatatlannal. Még azt sem hiszem, hogy a mai kor erkölcsösebb a rómezsászal, amiért ízeje igényesebb a szabadságharczó kérvésé bírja.

A rómezsász emberek szegények és leplezés nélkül cselkedtek mindazt, amit az imént elmondtam róla. A XX. században is láttunk nem egy szemérmelőlő harudozó és szerzőket szegény államvezetőt, de mind gondoskodott tudós jogászokról, akik tettelt szemérmesen igazolták. Bőségesen láttunk költőt, aki eladta a pollát, pénzembert, gyárost, aki halált csinált és az ellenségét költői úzletet. De mind szemérmesen elbújt hazafias lelkének irigye. Láttunk egy s mást a színelmi erkölcsök terén is, de csak sejtelve mondtam ki, amit láttunk.

A XX. század erkölcsi pirulása nélkül viselte el azt a látványt, amikor csordába terelt embereket — öregeket, asszonyokat és gyermekeket is — végrehajtottak az utcán, a gázkamrák felé. De bizonyára elpirult és botrányt keltett volna, ha a szemérmelőlő költői valamilyen az utcán végzi el könyveszüti testi szükségletét. Hát ennyi a különbség a rómezsász és a mi korunk erkölcsi közt.

Kolozsvár burgonyaellátása érdekében

A Szakszervezeti Tanács

nem engedni elszállítani a kolozsmegyei burgonyát

KOLOZSVAR. — A kolozsvári Szakszervezeti Tanács kedd reggeli titkári értekezletén — többek között — a dolgozók burgonyával való ellátása kérdését is megvitatták. Kolozs megyét — a burgonya-termés szempontjából — még a nyár elején felesleggel rendelkezésnek nyilvánították. A szárazság áthúzta ezt a megállapítást és ma Kolozs megye is gyengén áll a burgonyaellátás szempontjából. A még nyáreleji megállapítás alapján bukaresti kereskedők kaptak engedélyt a kolozsmegyei burgonyafelisleg átvételére, természetesen bizonyos, meghatározott mennyiségben. Az engedéllyel bíró kereskedők meg is kezdték a felvásárlást, mégpedig az engedélyezett mennyiségnél hatványozottabb mértékben. Hogy munkájukat a városi hatóságok figyelemnek kiadásával, az essék végre, a burgonyát nem Kolozsváron rakják be a vasúti kocsikba, hanem szekerekre rakatják a szamosfalvi állomásraől igyekeztek elszállítani.

A Szakszervezeti Tanács mellett működő gazdasági csoport, kiszállva Szamosfalvára, több vasúti kocsit burgonyát lefoglalt és a kolozsvári állomásra szállította vissza. A burgonyát a kolozsvári dolgozó tömegek között fogják szétosztani.

A Szakszervezeti Tanács lépéseket tesz abban az irányban, hogy szüntessék be a kolozsmegyei burgonya kiszállítására vonatkozó engedélykiadásokat, nehogy az a helyzet álljon elő, hogy a tél folyamán a város más vidékről kényszerüljön beszerezni burgonyaszükségletét, holott a megye ez évben kellő mennyiséggel rendelkezik.

Szivós természete mentette meg a biztos haláltól az Apafi-utcai rablógyilkossági kísérlet áldozatát

KOLOZSVAR. — Elsőnek számoltunk be az október 7-én tényes nappal Kolozsváron történt vakmerő rablótámadásról, amelynek részleteiről a következőket sikerült kideríteni:

Hétfőn délelőtt 10 órakor Bajla Ióna Apafi-utcai fűszerüzletjébe egyik régi vevője bement vásárolni. A tulajdonos 13 éves kislánya szolgált ki, mint máskor is — azaz, anyja távollétében. Az illető szalmát vásárolt, amit ott fogyasztott el. Ekkor kiderült, hogy a tulajdonos után. A kísérlet elmaradt, mert az asszony beteg ment látogatni. Ekkor az asszony a vevő vizes nem fogadta el, hanem frissebbet kért. A kísérlet minden gyanu nélkül magára hagyta az üzletben, hiszen már máskor is vásárolt nála. Még kiment vizes, a vevő bezárta az üzletbe bevezető ajtót, majd a jánykára tanadt, a szobába cipője és őt fojtogatva kényszerítette, hogy az értéket adja át. Nem ejegedett meg a kapott zsákmánnyal, hanem a kísérletet az ügybe dobta, ahol egy kijós sulyal vértől verte, majd egy vastag pokrócra guggatva, tovább fojtogatta. A kísérletet ájulása mentette meg a haláltól. A rabló halottan hirt, a kísérletet a fojtogatást, összeszedte a látástani tárgyat kényszerítette, majd Ióna Ióna lakójának öltönyét — az irataival együtt —

és utána nyomtalanul eltűnt.

A kísérlet csodálatosan szívós természetű bizonyítja, hogy magához térve, a szomszédokhoz tudott szajadni, majd édesanyja után, éppenséggé édesanyjának a történeteket, végkép elhagyta az erdő és beszerezte. A közelben lakó Dermata-örvöshöz székelt vele, aki lelkiismeretesen beiktározta és gépkocsin beszállították a kórházra. Orvosi vélemény szerint felépül súlyos sérüléséből. A kísérlet pontos leírás adott a rablóról és ennek alapján biztosra vehető, hogy a rablóörög rövid időn belül elfogja a lekapott tárgyat.

Nagy lelkesedéssel vette magáévá a Magyar Népi Szövetség munkatervét a hunyadmegyei magyar tanítószeg rákosdi továbbképző tanfolyama

Dávid Ferenc szellemi szabadságharcát méltatta Molter Károly író nagyhatású előadásában

RAKOSD. — A Vajdahunyad melletti kis magyar falu, Rákosd látja vendégül a továbbképző tanfolyamra összegyűlt hunyadmegyei magyar tanítószegét. Amint híre kelet, hogy a Magyar Népi Szövetség az egyes vármegyék magyar tanítószegének részére az iskolai év kezdete előtti szaklevegők, irók és politikuskok bevonásával továbbképző tanfolyamot rendez, a hunyadmegyei magyar tanítószeg is kérelemmel fordult az országos magyar tanügyi bizottsághoz arra kérve, hogy a szövetség Magyar tanítószegéről se felejtse ki a hunyadmegyei tanítószegét. A tanfolyamot Eres Miklós tanfelügyelő nyitotta meg, közvetlen szavakkal emlékeztetve meg a Magyar Népi Szövetség országos és vármegyei vezetőségéről, mint akik lehetővé tették, hogy a magyar tanítószeg szaklevegők, világnézeti és politikai tájékoztatás során megismerkedhessen a mai idők eszméivel és tennivalóival.

Eres Miklós tanfelügyelő megnyitóját után Dubovszky Sándor, a MNSZ hunyadmegyei elnöke ismertette a mai politikai küzdelmet és ebben a küzdelemben a Magyar Népi Szövetség politikai megállapítását. A délutáni szaklevegők elhangzása után Székely Dávid Gyula szerkesztő a romániai magyarság munkafrontjáról beszélt rámutatva arra a munkára, amit az itt élő magyarság a Magyar Népi Szövetség vezetésével mostanáig elvégzett politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális és szociális téren, valamint azokra a feladatokra, amelyeket még el kell végeznie.

Az előadás végén a tanítószeg egyöntetűen jelentette be, hogy fenntartás nélkül csatlakozik a Magyar Népi Szövetség munkaprogramjához s minden erejével küzd annak megvalósításáért.

Kedden délelőtt érkezett a rákosdi tanítói továbbképző tanfolyamra Molter Károly író, egyetemi tanár, aki a demokrácia népek sorsközösségéről és a szabadság gondolatáról beszélt. Előadásában megemlékezett Dávid Ferencről, az erdélyi magyarság egykori nagy szellemi szabadságharcosáról is, aki 1579-ben a dévai vár börtönében halt mártírnak.

A magyar tanítószegot ugyanolyan töretlen elhűségrel, hitre és áldozatra hivatva fel, mint amelyet ez a lángelű reformátor tanúsított életével és halálával egyaránt.

Molter Károly rendkívül mélyhatású előadása után Szentmiklósi Ferenc kerületi tanügyi felügyelő tartott előadást a demokratikus iskolai nevelésről.

A tanfolyam során felolvasták Fábrián János római katolikus esperesnek a luppéni magyar tanítói egyesítés gimnázium igazgatójának az egyesítés gimnáziumok jelentőségéről beküldött előadását is. A demokratikus római katolikus esperes betegsége miatt nem tudott megjelenni személyesen az előadáson, de amint írta: „Jelében és szívvel“ ott volt a hunyadmegyei magyar tanítószeg első továbbképző tanfolyamán, mely abból a szempontból is nagyjelentőségű, hogy nem vártan romlott, hanem egy magyar falu utcájában létező tanítószeg az új idők új feladatára.

Amint először láthat filmen!
Élmény, humor, szórakozás!

Vetít péntektől a
CAFÉTEL és RIO mozgó

Az amerikai sasok!
JOHN GARFIELD
HARRY CAREY

KIJEK

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi naplapja.

Kolozsvári szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassai-utca 7. Távfeszítő 258.

Nagyvárad szerkesztőség: MNSz-székház Visinszki-utca 27. Távfeszítő 12-47.

Szovjet artisták

A leningrádi Music Hall művészei október 11-én, pénteken este 8 órakor a Magyar Színházban, 13-án, vasárnap este 8 órakor pedig a Román Nemzeti Színházban tartanak előadást. Az előadó művészek közül megemlítjük Pticina Tamarát és Maszljukov Leonidot, a Szovjetunió zenésversenyének győzteseit és Maszljukov Alexandert, a pánorosz artistaverseny győztesét.

Az előadások éppen úgy, mint az ARLUS rendezésében már előbb megtartott rendezvények, maradandó élményt fogynak jelenteni. Jegyeket elővételben az ARLUS árulja.

A MNSZ ORSZÁGOS GAZDASÁGI ERTEKEZLETET TART NAGYVÁRADON. A Magyar Népi Szövetség szeptemberben Temesváron tartott országos gazdasági értekezletének határozata értelmében november 2-án újabb kétnapos országos gazdasági értekezlet új össze Nagyváradon. Az értekezlet számbavesszi az eddigi eredményeket és meghallgatja és megvitatja a további munkatervvel kapcsolatos javaslatokat és előterjesztéseket. Ha az értekezlet november 4-án nem lenne megtervezhető, úgy egy héttel később, november 9-én ül össze.

OKTÓBER 11-ÉN MUTATJAK BE A MNSZ ELSŐ KULTURFILMJEIT. A Magyar Népi Szövetség Kulturbizottságának filmosztálya közli: A Kulturfilmekben rejlik oktatási és továbbképzési lehetőségek kihasználására rendezte a MNSz filmosztálya első kulturfilm-bemutatóját október 11-én, pénteken este 7 órakor a MNSz Parkas-utca 7 alatt lévő helyiségében. Bemutatóra kerül többek között a „Grant kórház gyermekei” című hangos kulturfilm. Bevezetőt mond, és a filmet ismerteti ifjabb Xántus János dr. Tanárunk és tanítónk, valamint az ifjúság figyelmét felhívjuk a kulturális látogatásra. Belépődíj tetszés szerjnt. A bemutatkozó műsorát szombaton és vasárnap is megismétlik. Az előadások időpontját napilaplag közlik.

A MAGYAR IFJUSÁG MŰVELŐDÉSI KÉRDÉSEI. A Magyar Népi Szövetség ifjúsági ügyosztálya terveh vette, hogy az ország magyarjaita megyékben az ifjúság művelődési vezetőinek a bevonásával értekezleteket rendez, melyeken megvitatni kívánja a vidéki magyar ifjúság művelődési kérdéseit. Az értekezleteket október és november folyamán tartják meg.

SZÜRETI MULATSÁG A VALASZTÁSI ALAP JAVÁRA. A MNSz nagyszabamú intézőbizottsága október 12-én nagyarányú szüreti mulatságot rendez a választási alap javára.

ÖNGYILKOS LETT EGY KOLOZSVARI MUNKÁS. Köszegi György 66 éves kolozsvári munkás betegsége miatt október 8-án felakasztotta magát. Mire lejtét észrevették, meghalt.

MŰSOROS SZÜRETI BAL A BOMBA-SZÜNET NAPKÖZI OTTHON KIJAVÍTÁSÁNAK CELJÁRA. A „Kajáká” Kövári-telepi Fogyasztási Szövetkezet bombaszüneti Napközi Otthonának (Kalandos-utca 53) kijavítása céljára október 13-án, vasárnap este 6 órai kezdettel a Magyar Népi Szövetség Farkas-utca 7 szám alatti helyiségében reggelig tartó műsoros szüreti bal rendez. Meghívókat kiad a hirdelvei református lelkész hivatál (Hóra-ut 51), évböszközt mindenki hozzon magával.

TERMELO ES ERTEKESITO SZOVETKEZET ALAKUL NAGYSZEBENBEN. A MNSz nagyszabamú tagozatának gazdasági bizottsága terveh vette egy termelő és értékesítő szövetkezet megalkotását. Az előkészítő munkálatokkat Tejnor József levezető biztós meg.

A KOLOZSVARI BOLYAI TUDOMÁNY-ÉRTÉKELI REKTORI HIVATALA közli, hogy az egyetemi beiratkozások és vizsgák október 15-től november 30-ig tartanak. A 1. éves orvostanhallgatók felvételi vizsgája november 20-án lesz Marosvásárhelyen. Az egyetemi előadások december 2-án kezdődnek.

Gabonarejtegetőket tartóztattak le Maroslekenye községben

A község lelkésze és egy földbirtokos ronta el a közfogyasztás előtt a gabonát, a jegyző pedig közokirathamisítással segítette elő üzelmüket

MAROSVASARHELY. — (Munkatársunk telefonjelentése.) Hossu Vasile, a közéleti hivatal igazgatója és Jonisor Gheorghe százados, csendőrszárnyparancsnok kiszállítottak Maroslekenye községbe, ahol értesülésük szerint egyes birtokosok nagymennyiségű gabonát rejtgetnek.

Jenő birtokosnál. Boernél egy vasuti kocsi tengerit, 7000 kiló búzát, egy vasuti kocsi rozso, míg Rösslernél 5000 kiló tengerit és 5000 kiló zabot találtak. Jonisor százados letartóztatta őket és őrizetbe vette Ratics Alexandru községi jegyzőt, akit azzal vádolnak, hogy közokirat meghamisítással segítette elő Boérék jogtalan gabonahalmozását.

A hatósági közegek ellenőrzést tartottak Boer Gheorghe lelkésznel és Rössler

Román-magyar áruvásár lesz Nagyváradon

A magyarországi állampolgárok utlevél nélkül léphetik át a határt

BUKAREST. — A Bajtani Bizottság román-magyar áruvásárt rendez novemberben Nagyváradon. A két nép érdekeit szolgáló vásár emőkéül a kormány I. Xantopot, a lelkőkké pedig Suciu Camil államtitkár nevezte ki.

A Budapesten székelő Szövetséges Ellenőrző Bizottság a magyar kormány kérésére bejegyeztet abba, hogy a vásáron résztvenni akaró magyar állampolgárok külön ellenőrző-bizottsági engedély és utlevél nélkül utazhassanak át a kijelölt határpontokon Romániába.

Az aszálysuította Székelyföld gyermekei ellátását vállalták a kolozsvári VI. kerület magyar asszonyai

KOLOZSVAR. — Országsszerte megkezdődött a választások előkészítése. Lelkes munka folyik a nők körében is. A Magyar Népi Szövetség női szervezetei kerületenként gyűléseket rendeznek, felvilágosító előadásokat tartanak a választások jelentőségéről.

az aszálysuította vidékek gyermekeiről szóló és azok támogatását kérte. A nagy visszhangra talált felhívás nyomán még ott helyben tizenöt székely gyermek hetkenjnt egy napra való étkeztetését vállalták a gyűlésen megjelentek. Megígérték azt is, hogy szomszédaik körében is vállalkozókat gyűjtenek.

Október 6-án a VI. kerület asszonyai gyűltek egybe a 3. számú református iskola termében. Székely Józsefné, a Magyar Népi Szövetség részéről lidvőzölte az egybegyűlteket. utána Kürthy Ilona kifejtette a nők választói jogának nagy jelentőségét. A szavallatokkal és hegődüléssel szentesített gyűlés jelentős pontja volt Albert Józsefné beszéde, melyben

Követnivaló példa a VI. kerület magyar asszonyainak munkája, akik nagy segítségére voltak a Hazatérők Otthonának is és az állandóan felmerülő munkában — mint most például a székely gyermekek elhelyezésében és ellátásában is — kivesszik részüket.

Megválasztották a Magyar Népi Szövetség gyergyószentmiklósi szervezetének új vezetőségét

GYERGYÓSZENTMIKLÓS. — A Magyar Népi Szövetség gyergyószentmiklósi szervezete nagy érdeklődés mellett tartotta meg tisztújító közgyűlését, majd ezt követőleg intézőbizottsági ülését, amelyen a következő tisztikart és felelős szakbizottsági vezetőket választották:

Elnök: Kaszai János gazdálkodó. Ügyvezető ajeleök dr. Benke Antal ügyvéd. Alelnök Bodó István cipész. Titkár Illyés István nyugdíjas. A szakbizottságokban mint felelősök: Közművelődési dr. Csiky János orvos. Iskolai Selyem Tamás igazgató-tanító. Nép-művelési dr. Csiky János orvos. Sajtó Karacsony Zakariás gimnáziumi igazgató. Gazdasági Madaras Árpád gazdálkodó. Szervező Páll István igazgató-tanító. Pénzügyi Csathó Árpád bankigazgató. Ellenőrző bizottság: Csörgő Vencel városi tisztviselő. Női bizottság: özvegy Sipos Ignácné. Ifjúsági Basilides Tibor

gimnáziumi tanár. Ifj. Kaszai József a gazdáljak részéről és Benedek Margit tanárnő a leányok részéről. Jogügyi dr. Donby János gazdálkodó.

Intézőbizottsági tagok lettek: Antal Imre magántisztviselő. Bacsó Zs. Ferenc kereskedő. Bajna Imre kereskedő. Blenessy Félix városi tisztviselő, dr. Csiky Jánosné orvos neje, dr. Ferenczy Balázs ügyvéd, Györffy Ferencné városi tisztviselő neje Jakab Ferenc gazdálkodó, Kercsó Balásné gazdálkodó, Kémenes Balázs gazdálkodó, László Ignác római katolikus főcsperes. Madaras Istvánné gazdálkodó, Mihály Józsefné magántisztviselő neje, Molnár János városi tisztviselő, Nagy Béla ref. lelkész, ifj. Páll András gazdálkodó, Páll Péter gazdálkodó, dr. Pongrácz Péter orvos, Selyem István gazdálkodó, Tamás Lénárd gazdálkodó, Török Tamás gazdálkodó és Vádkár József örméyszertartásu római katolikus plébános.

az érdekeltekkel, hogy elsősorban szövetkezeti tagok fognak részesülni az állam részéről a kibombázott háztulajdonosoknak biztosított előnyökről, amilyenek, mint: kölcsönök, olcsó építkezési anyagok, adókedvezmények, illetékek fizetése alóli mentesség és mások. Pop Vajer elnök.

SCHULLER KALMAN hadifogoly hozzájáruló részére üzenet érkezett. Szerkesztőségünkben átvehető.

A KOLOZSVARI ROMAI KATOLIKUS FOGIMNÁZIUM igazgatósága közli, hogy a Veni Sancto október 13-án, vasárnap 9 órakor lesz. Gyűlkezés az udvaron 3/9 órakor. A tanulók október 14-én, hétfőn reggel 8 órakor kezdődik.

A ROMÁNIAI MAGYAR SEGÉLYEZŐ BIZOTTSÁG 3 MILLIÓ GYORSSEGÉLYVEL TAMOGATTA AZ ASZÁLYSUÍTOTTÁ VIDÉKEK LAKOSSÁGÁT. Az aszálysuította vidékek lakosságának megsegítésére irányuló munka céljára a Romániai Magyar Segélyező Bizottság központi irodája gyorssegélyként hárommillió lejt becsátott a Magyar Népi Szövetség központi szociális ügyosztálya rendelkezésére.

A KOLOZSVARI KIBOMBÁZOTT HÁZTULAJDONOSOK ÜGYVEZETŐ BIZOTT. SÁGA felhívja az összes kolozsvári kibombázott háztulajdonosok figyelmét, hogy vasárnap délelőtt 10 órakor a város háza nagytermében szövetkezeti alakuló közgyűlést tartanak. Az ügyvezető bizottság közli

A KÖZPONTI IRODÁJA gyorssegélyként hárommillió lejt becsátott a Magyar Népi Szövetség központi szociális ügyosztálya rendelkezésére.

Szombaton rendezi meg az ERDELYI NÉPI KARPÁT EGYESÜLET műsoros szüreti mulatságát a „ROYAL” összes termeiben. Tagjait és a természetkedvelőket ezulon hívja meg a rendezőség.

Adjunk példát a Dunavölgyében

A budapesti Magyar-Román Társaság zászlaja alatt — épp úgy, mint a bukaresti Román-Magyar Társaságé alatt — a legkíválóbb tudósok, írók és művészek sorakoznak fel a nagy ügy, a két nép közötti barátság érdekében.

A budapesti Magyar-Román Társaság most felhívással fordult a román és a magyar néphez. A felhívás néhány elvi megállapítása így hangzik:

„Fel szólítjuk a magyar-román barátság híveit, erőljék fel szavukat a szovjetizmus és a gyűlölködés szelleme ellen, küzdjenek a baloldársér és a két nép alkotó együttműködésért! A magyar és a román nép hosszú századok óta él egymás mellett, sőt az erdélyi földön összefonódva. Így kell élnie a jövőben is. Maga ez a valóság is észszerűvé és szükségessé teszi a két nép barátságát. Nagy tömegében szegény munkás, és parasztnép mindkettő, egymás ellen törve maradandót nem szerzhet, egymást elnyomva nyugalomban élni nem tud. De összefogva szép életet teraíthat.

No orogdjúk, hogy a gyűlölködés és üldözés megrontsa életünket, hanem adjunk példát, hogy a Duna völgyében meg lehet teremteni a népek békés együttélésének alapjait. Amit akarunk, az mindkét fél számára önmegtadással jár, de vállalnunk kell a józan ész és az eszme parancsát, mert csak így léphetünk az új idők küszöbére, amely a népeknek békés jövődőt ígér.”

A felhívást a következők írta alá: Tamási Aron, Kodály Zoltán, Keresztury Dezso, Alföldi András, Darvas József, Erdei Ferenc, Fogarasi Béla, Gergely Sándor, Hajaal István, Heltai Jenő, Illyés Gyula, Jánossy Dénes, Kárpáti Aurél, Kosáry Domokos, Kisfaludy-Sztróbi Zsigmond, Lukács György, Major Tamás, Ortutay Gyula, Pátzay Pál, Szentgyörgyi Albert, Tersánszky J. Jenő, Tojnai Gábor, Veres Péter és Zilahy Lajos.

Székelyföldi Napló

Csik megye gazdasági életében

nagy lendületet jelent, hogy a régi Közjóléti Szövetkezet által Monaságon berendezett lenfeldolgozó üzemet újra munkába állították. A „Szárhegyi Lengyár” — amely a menaszói üzemet megindította — vetőmagot szerzett a község lakossága részére, amellyel az üzem munkáját a jövő évre is biztosítani igyekeznek. A lenfeldolgozónál mintegy 40 család kap kenyeret s ez nagy segítség az igen silány termőfölddel rendelkező község lakosságának.

Sepsiszentgyörgyön

megalakult az aszálysuította vidékek megsegítésére alakult bizottság. A szervezet felhívására máris 12 millió lejt jegyeztek. A Népvédelem javaslatára Bereckba: Letolnelken, Arkoson, Sepsibálszadon és Kézdivásárhelyen étkeztetőket állitanak fel, amelyek közel 1500 szegényt fognak eljátni.

A sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum

régészeti osztálya, Székely Zoltán dr. vezetése alatt, nagyszabású munkát folytat, hogy a Székelyföld régi történelmi emlékeire világosságot derítsen. Legutóbb a sziki Haram-vár, valamint a Zsögöd mefetti régi temető körül végztek ásásokat. Több olyan leletre bukkantak, amelyek nyomán a tudomány szélesebb képet kap a Székelyföld őskorával kapcsolatban.

A MNSz a Gyimesvölgye községeiben

sorozatosan népgyűléseket rendezett. A gyűléseken a nagyszabamú megjelent csángóság egyhanguan támogatott a magyarság nemzetiségi szervezete, valamint Kurkó Gyárfás országos elnök mellett.

A Felcsiki Szövetkezet

tevékeny munkával fáradozik a község lakossága életlehetőségeinek emelésén. Most egy lódagyártás szövetkezet, amely új munkalelőhelyeket teremt, ezáltal pedig csekélyen járul hozzá a Székelyföld iparosításához. Vezetősége és a munkásság közel háromezével járul hozzá a MNSz választási harcának sikeréhez. H. E.

Sport = Szerelem = Muzsika = 3:1 a szerelem javára! Barsony Rózsi, Kiss Manyi, Dénes Oszkár, Rózsahgyi Kálmán. — Csak az Urániában!

